

san naaninan - nimòrò 36
feburuye kalo - san 1975

bp 24
bamakò
mali

dòròmè 4 — ccp : 0155

kibaru

a bè bò mali kibarudiso ka yamaruya kònò

musow jòyòrò jamana jòli la

san kura foli

san 1975 daminè la, kolonèli musa tarawele ye malidenw bée san bée san bée, minw bè mali kònò ani yòrò wèrèw. arajo mali ye caman lase aw ma o siratigè la. kibaru fana bèna mali jamana kuntigi ka kuma dama dama lase kibaru kalanbagaw ma.

kolonèli musa tarawele y'a jira ko san tèmènnen, n'o ye san 1974 ye, o kèra san ye, ni baara caman kèra a kònò.

zuwèn kalo la, malidenw bée wotera, ka faso taabolò sariyaba sigi sen kan.

o san kelen nin kònò, mali pè-residan y'a jira ko baara min ka kan ka kè san duuru kònò, fo ka taa se san 1978 ma, o baara sigira sen kan.

san 1975 kònò, kolonèli musa tarawele y'a fò ko politigi tòn kura bèna sigi mali kònò.

a y'a jira fana jama la ko politigi mògòw minw tun bè kaso la, olu bèna bò kaso la, nyinan san kònò.

a fòra kibaru nimòrò 35 kònò ko mali musow ka nyògònyeba dò kèra bamakò, desanburu kalo tèmènnen na. wale caman bòra a kònò, musow ka tòn sariyaw kan, jamana ka sòrò-siraw kan, ani hadamadenya konyèw ni dònni siraw kan.

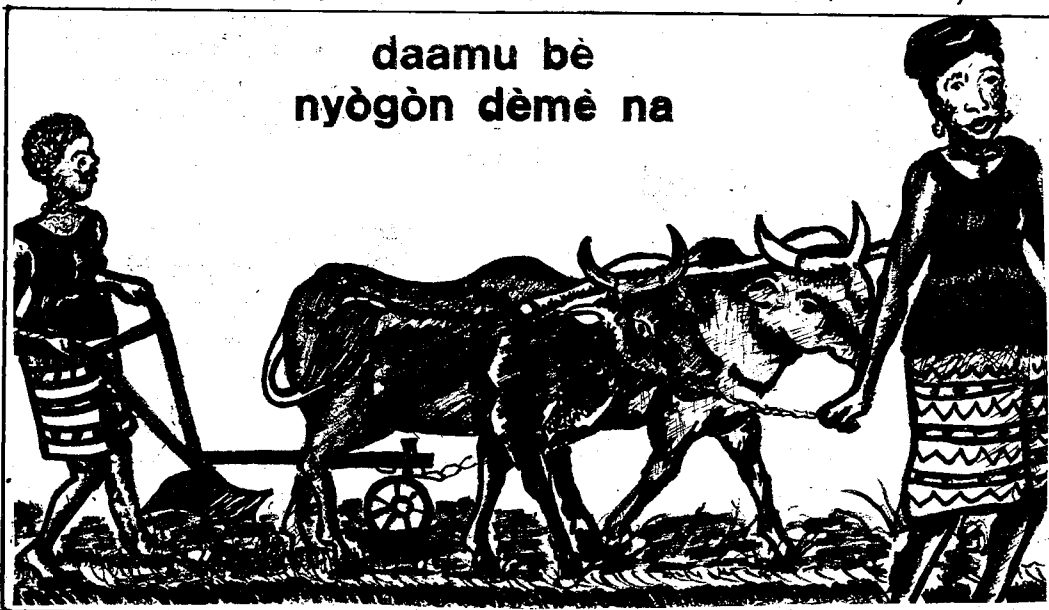
musow ka san

nyinan san, n'o ye san 1975 ye, n'o san tògò dara ko "musow ka san", o wale min kèra jamana yèrèmahòrd-nyalenw fè, o wale bèna mali musow ma, a bonyana u ma.

mali musow y'a jateminè k'a fò ko faranyògònkan ani nyògòndèmè de bè se ka kè sababu ye k'u ka di-nyèlatigè nògòya u ma. u y'a kòlòsi fana ko musò jòyòrò man kan ka dògòya fewu faso nafasòrò siraw, hadamadenya siraw ani dònni konyèw la faso kònò.

u b'a nyini, musow ka bila mali, moritani, ani senegali jèkulu la, walasa o jamana saba musow fana ka fara nyògòn kan, ka baara kè, u bè se ka nafa sòrò baara min na.

(a tò bè nyè 4 la)

ko daminè ani ko laban

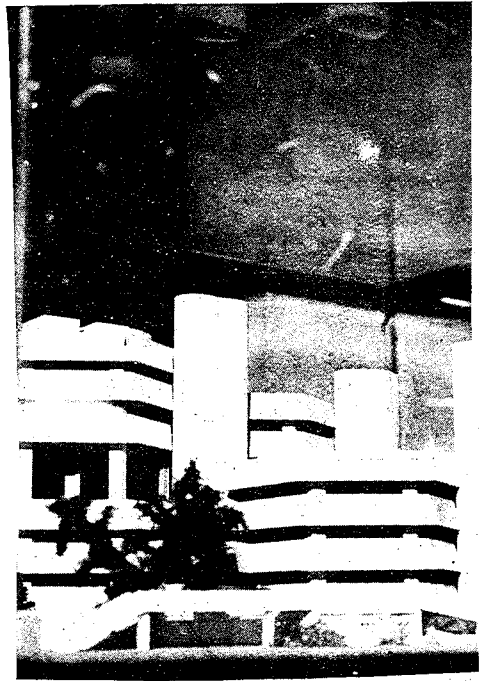
kibaru ko daminè san saba de ye nyinan ye. a kèra dòw nyè na ko tile kelen ko tun don. olu y'a girin fòlò kè a cogo la. nka u y'a faamuya tuma min na, u kènyèna pewu. u y'u dèn kèrè fè, hali u mankan tè mèn tugun. a mògòw bè kibaru kalanbagaw la, a bè kibaru laselaw la.

a bè fò tuma bée : ko daminè man gèlèn, fo a laban ko. an delila k'a jira ko kibaru kalanbagaw, n'o ye cikèlaw yèrèw ye, k'olu de bè ka kibaru dawula bonya n'u ka lètèrèw ye. an delila fana k'a jira ko kibaru lasela dòw kènyèna sira fè. n'olu kènyèna, jòn bèna kibaru misènninw lase kibaru dilalaw ma ?

o la sa, kibaru kanubagaw, kibaru kalanbagaw, kibaru laselaw, kibaru dilaw, mali kònò ani mali kòkan, an k'an jija, kibaru, n'o ye malidenw kunnawolo sèbèn ye, o ka kè fèn sèbèma ye, fèn barikama ye, fèn nafama ye, walasa farajè ani farafin bée da ka bèn a cènyè ma.

amadu ganyi kantè

bedèmu

wari mara yòrò nyuman tè tèmèn banki kan. tasuma t'a sòrò, bubaga t'a nyimi, mògò t'a sonyè.

n'an t'a fè an ka nafolo ka tinyè, an ka taa a bila banki la. n'o kèra, an bè kè an yèrè ma fura ye.

nafolo tangali tinyènfènw, ani nsonw ma, fura wèrè si t'o la, fo ka taa a bila banki la.

kucala banki

kucala banki jòli sababu bòra kucalakaw yèrè la, k'a da u ka cèsiri an'u ka baara kan. o dòròn fè, kucala ye yòrò ye, min nafa ka bon mali kòndò.

a dayèlènnen bè bée ye : kucalakaw, sankaw, yorosokaw ani tominyankaw.

banki nafa ka ca : wari mara yòrò don.

juruta yòrò don.

jamana yiriwali yòrò don.

jamanadenw hakili latigè yòrò don.

banki nafa ka ca : wari mara yòrò nyuman don, juruta yòrò don, wa sababu don, min bè jamana ka nyèfètaa sabati.

an balima cikèlaw, an bè aw la-dònniya ko faso tògò la banki, n'o bè wele ko bedèmu, o y'a ka soba dò dayèlèn kucala kabini san 1973 la. banki tòw bè baara fèn o fèn kè, kucala banki b'a kè, k'a ta nafolo mara konyuman na, fo ka t'a bila jurudon na mògòw ma.

an balima cikèlaw, ni mògò min ye hakili nyuman sòrò, ka nafolo mara banki la, i kèra i yèrè ma sababu nyuman ye. bawo, banki bè nafolo mara konyuman cogo min, a b'a tanga tasuma, bubagaw ani nson ma.

o tèmènnen kò, nafolo marali banki la, fèn don, jamana bè bò min nun ma, k'a d'a kan, a bè dèmè don jamana ma, ka baara caman kè, k'a ka nyèfètaa sabati.

aw kana salaya. aw ye wuli aw ka taa aw ka wari mara bankiw la. k'a fò : ne ma kalan, walima : ni ne sara, an ka nafolo tè sòrò somògò fè, aw kana miiri o la. mògò dama minw ka wari bè bankiw la, o ka ca. jula caman ka wariw bè bankiw la, olu ma kalan. aw k'a dòn k'a fò, ni mògò min sara k'a ka nafolo to banki la, minw ka kan k'o ciyènta, a ka nafolo min bè banki la, o bè di a ciyèntalaw ma.

o la sa, an balimaw, an kana jòrò, an ka taa wari bila bankiw la, a nafa bè an yèrè ni jamana kan.

an faso juguw

sumanw feereli cikèlaw fè gò-fèrènaman ma, o daminèna desanburu kalo tèmènnen, san 1974 la. cikèla dama dów y'u ka suman feere opamu ma, k'a ta tiga la, fo ka t'a bila nyò ani malo la. sèrikili dów la, ga kelen ka suman minw feerela opamu ma, n'o jate minèna, o bè tóni 5 bò, walima tóni 10.

a jirala k'a fò ko gatigi kelen kelen de y'o hakili nyuman sòrò, bawo caman ma sòn k'u ka sumanw feere opamu ma. olu ni jula bolo bè nyògòn bolo, jula minw tè fosi nyini gèlèya kò, minw bè suman san, k'u kè nyògòn kan, k'u feere gèlèya waati la sòngò gèlèn na jamana kòndò, walima u bè bò ni sumanw ye jamana kò-kan.

o cikèla ni jula jugu ninw bè nyògòn fè, olu bè jate jamana juguw fè, k'a d'a kan u bè jamana faantanya, k'a ka nafa sòrò sira geren.

an balimaw, wuli kèlen bè jugu ninw nò fè sisan. barasi sigilen bè u nyè jamana yòrò bée, wala u bè dòn, ka se k'u nyangi. sigino sanogo

kuma kòròma

nin ye dununni dò ye, a bè ka fò. nka a dòn ka go : n'i y'a dòn, i fa bè sa, n'i y'a dòn, i ba bè sa. n'i m'a dòn, i yèrè bè sa. o tuma na sa, o dununni ka kan ka dòn cogo jumèn na ? bakari dawo, nyumankè

balikukalan mali kòndò

mali kòndò bi, an da tè se ka/gosi balikukalan ko la, n'an ma fakonè li tògò fò.

n'balimaw, aw bée lajèlen b'a dòn ko sababu man dògò. dinyè yèrè jòra sababu de la. o sababu kelen in de y'a to, farafinna jamana dò, n'a tògò ko santarafiriki, n'o faamadugu ye bangi ye, o y'a wasa don jamana yèrèmahdònyalenw ka tòn-bolo la, min ka baara nyèsinnen don kalanw ni dònnya siraw ma, n'a tògò ko "unèsiko", o ka fakonè li nyini mali fè, o ka taa u dèmè n'a ka laadilikan nyumanw ye, balikukalan sira kan.

fakonè li taara o taama la, zanyuwe kalo tile 11, san 1975. sani a ka taa, a ni a baarakènyògònw ye nò min bò balikukalan ko la, an ka jè k'o lajè nyògòn fè :

k'a daminè san 1960 la, ka t'a bila san 1966 la, balikukalanso 622 jòra mali kòndò. balikukalan karamògòw 2000-sòròla, minw jènna n'u balima kungo kòndò mògòw kalanni ye, k'a sòrò dòròmè, u m'o nyini baara in kama. o waati kelen in na, balikukalandenw sera mògò 60000 ma.

san 1967 la, dònson kura donna balikukalan kòrò. o yèlèma tè dò wèrè ye, ka kalan in sinsi mògòw ka baaraw kan, k'a daminè cikèlaw la, fo ka t'a bila izini baarakèlaw la. yèlèma nin kun ye ka baarakèlaw dèmè, u ka nafa sòrò u ka baara la, ani u ka faamuya caman sòrò dinyelatigè tèmèn siraw kan.

kabini o tuma fo sisan, balikukalan ye dawula min sòrò, an k'o fana lajè nyògòn fè : kalanso 2357 dayèlèna. balikukalan karamògòw kèra mògò 2369 ye. balikukalandenw cayara, fo ka n'a se mògò 37544 ma.

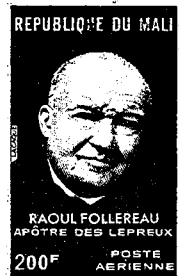
n'balimaw, balikukalan nyògòn fèn nafama, k'a fò mògò min ye san tan ni kò kè o nyèmògòya la, o taali bè se ka dogo ?

fakonè li, i ni ce, i ni baara. faso den nyumanw ka foli n'u ka wale-nyumandòn b'i ye. balikukalansoba ni kibarunyèmògòso mògò bée hakili b'i la.

tènburu nafa

lètèrè man kan ka sèbèn, ka ci, ni tènburu tè a la.

tènburu nafa ka bon. ale de b'a to, nègèjuruso baarakèlaw b'aw ka lètèrè minè sèbè ye. ni tènburu tè lètèrè min na, o seli a tigi ma, o ye kabako ye.

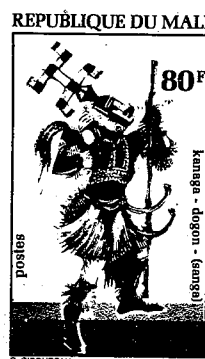
fòlò : kibaru tènburu min bòra a sanyèlèma sèli filanan kama.

filanan : nin tènburu in dilala mògòba dò de tògò la, min cèsirilen bè banaba kèlèli la, n'o ye folero ye.

fòlò : tènburu in bè bololabaarakèla de mangutun, i n'a fò dagadilala.

filanan : o bè numu, nègèbaara de mangutun.

fòlò : o nyèsinnen bè dòn de ma, min bè kadow ka mara la.

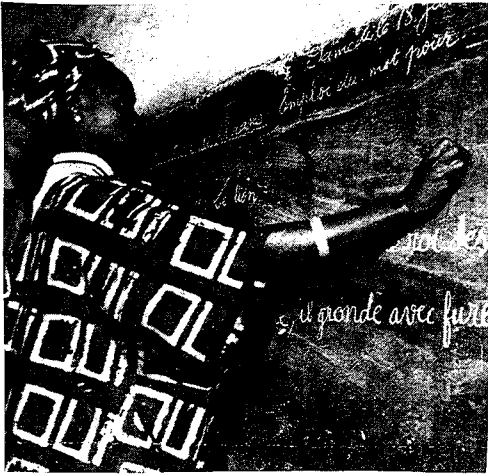
filanan : o ye dansa dòn ye, khaso mara la.

musow jòyòrò jamana jòli la

nyògònye in sen fè, mali musow ye mògòw kofò ni barika ye, mògò jugu minw hami tè dò wèrè ye, fònyòli n'u hadamaden nyògònw marali kò.

musow ka baara

baara ani wale minw kalifara musow ma faso fè, a nyininen bè u fè, u k'olu ta, k'u kè ni sèbè ye. muso minw t'u ka baara minè ni sèbè ye, olu k'o dabila.

musow b'a nyini, nyangili ka kè mògòw la, mògò minw t'u ka baara minè ni sèbè ye.

u b'a nyini fana, dò ka bò muso baarakèlaw ka lènpò sarata la.

gèlèya ka ca mali kòndò. musow ko u b'u cèsiri k'o gèlèyaw kèlè. o la, nyògònye in sen fè, musow ye layidu ta, ko u na u seko damajira bèe kè, min b'a to, jà jugu in bè bò an ka jamana kòndò. o kèlè kè marifa, n'o ye ka jiri caman turu, musow t'o bila bolo kò fè abada.

mali musow b'a nyini, musow ka fara nyògòn kan, ka koperatiuw dila, min b'a to, dò bè fara u ka sòròw kan.

musow b'a nyini faso nafasòrò sèriwusidaw fè, u ka musow niyòrò bila u fè yen, i n'a fò, a bè cogo min na segu malosènèsèriwusida la.

an balima muso minw bè cik èduguw la, olu lafiyali kòsòn ka bò u ka baara kologirinbaw la, a nyininen bè :

- kòlònw ka sen, yòrò bèe, kòlòn minw ji bè sama ni pònpe ye.
- masinw ka jènsèn, masin minw bè nyò si, ka tiga wòròn, ka kòlò si.
- wotorow ka jènsèn, wotoro minw bè dògòw ni sènèfènw doni.

denbaya lakanani

mali musow b'a nyini, fèn o fèn, n'o ye denbaya lakanafènw ye, ko olu ka caya jamana fan bèe fè, i n'a fò, denmisènninw mara yòròw, musow ka ladamuli yòròw, musow ka balikukalansow, an'o nyògòn wèrèw.

u b'a nyini fana ko denmisènninw ka laddnnya ni kunnafoni caman ye baaraw kan, u ka kan ka baara minw kè. denmisènninw ka walentanya, u ka dòlòmin n'u ka nisòndiyafura tali, olu ye fènw ye, fèn minw bè tinyèni kè hadamaden ka danbe n'a ka kènèya la. a nyininen bè denmisènninw somògòw fè, u k'u cèsiri, k'u denw lamò konyuman.

mali musow b'a nyini ko siniman minw bè bò denmisènninw ye wulada fè sòn, o sinimanw ka kè u ladamuli sinimanw ye.

mali musow b'a nyini jamana nyè-mògòw fè, u k'u cèsiri u seko damajira bèe la, min b'a to, cè ka tunga fè taa bè dabila, barisa fèn don, fèn min bè musow bila kèbalikè la.

wale minw daminèna, n'o ye denmisènnin banabagatòw dèmèni ye, o walew bènna musow ma. u b'a nyini dò ka fara o walew kan, u ka taa nyè.

mayimuna

(a tò bè bò kibaru nataw kòndò)

